

РЕШЕНИЕ

№ 9

гр. К., 14.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КЪРДЖАЛИ, II СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Невена К. Калинова

при участието на секретаря Анелия Хр. Янчева Налбантова като разгледа докладваното от Невена К. Калинова Гражданско дело № 20215140101227 по описа за 2021 година

Делото е образувано по иск по чл.1, ал.1 т.3 от ЗУТОССР, предявен от Ф.И.А. от гр.К., срещу ТП на НОИ - К., за установяване на време, което се зачита за трудов стаж и трудов стаж при пенсиониране, положен до 31.12.1999 г., в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., в периода от 01.01.1970г. до 23.12.1974г.

Ищецът твърди, че през процесния период работела в посоченото предприятие като тютюнопроизводител/работничка/, без основно месечно възнаграждение и ѝ било плащано на база продаден тютюн/в килограми/. Твърди, че въпреки издаден ѝ обр. УП – 30 и N 33 от 14.02.1992г., удостоверяващ стажа в процесния период, същият не ѝ е признат, защото за една част от него липсват съответни книжа и ведомости, а за друга предадените в архива на НОИ не съдържат информация, а това възпрепятства правото ѝ да получи пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл.68, ал.3 от КСО.Твърди, че през процесния период работи заедно с Ф.А.Х. като тютюнопроизводител и в трудовата ѝ книжка стажът за този период е отразен и заверен с печат и подпис на гл.счетоводител, поради което моли същият да се установи спрямо ответника, тъй като работодателят ѝ е с прекратена дейност. В съдебно заседание ищецът лично и с адвокат пълномощник поддържа иска, моли за уважаването му и претендира разноси по делото.

Ответникът ТП на НОИ - К. в срока за отговор оспорва предявения иск, при възражение, че за периода от 01.01.1970г. до 23.03.1974г. няма основание на ищеца да

се признае трудов стаж, тъй като през този период тя не е навършила 16 години съгласно чл.2 от ЗПСК/отм./; а за останалия период, въпреки издадените на ищеца от ТКЗС „Златен лист“ трудова книжка от 25.03.1992г. и удостоверение обр.УП-30 изх. N 33/14.02.1992г., се оспорва наличието на трудов стаж, с оглед на имената на лицето, на което са издадени документите - Ф.И. Х., каквито имена според ответника ищецът не е носила. Наред с това, ответникът възразява, че е налице годно писмено доказателство за допускане на свидетелски показания съгласно чл.6, ал.1 от ЗУТОССР, макар трудовата книжка да е сред посочените в чл.6, ал.2 от ЗУТОССР документи, защото същата, както и обр.УП- 30 са издадени след периода, за който се иска установяване на трудов стаж. Изрично се сочи в отговора на исковата молба, че посочената от ищеца като свидетел Ф.А.Х. има зачетен от ответника стаж в ТКЗС с.Ф. за времето от 01.01.1971г. до 31.12.1991г. В съдебно заседание ответникът не се представлява, но чрез директора си с писмена молба поддържа възразенията срещу иска.

Районният съд като обсъди доказателствата по делото и доводите на страните, приема следното:

В трудова книжка N 95, издадена от ТКЗС „Златен лист“ с.Ф. на 25.03.1992г., с подпис и печат на организацията, на ищеца Ф.И. Х. с ЕГН *****, с представени доказателства за идентични имена Ф.И.А., Ф. И. А., В.Г.А., Ф.И. Ю. и Ф.И. Х., са вписани обстоятелства за трудовата дейност на ищеца и конкретно, че в периода от 01.01.1970г. до 31.08.1989г. има прослужено време в посоченото ТКЗС, като в положения за целта правоъгълен печат е вписана обща продължителност на трудовия стаж 8 години и двадесет и два дни, посочен като продължителност по периоди както следва: от 01.01.1970г. до 23.12.1974г. с прекратяване по чл.29 от КТ и от 01.03.1975г. до 31.08.1989г., и в двата случая на длъжност работничка. За процесния период, от 01.01.1970г. до 23.12.1974г., видно от разпореждане от 19.01.2021г. на ръководител „ПО“ при ответника, не е признато времето за трудов стаж, тъй като в предадените за съхранение ведомости на ТКЗС „Златен лист“ липсва информация за ищеца, в т.ч. и защото към издаването на обр.УП 30 с N 33/14.02.1992г. на ТКЗС „Златен лист“ с.Ф. ищецът не била с имената Ф.И. Х., с които е посочена в удостоверението, а е била с имената В.Г.А..

Представена е трудова книжка N 684/20.03.1992г., издадена от ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., обл.Х., на св.Ф.А.Х., в която е вписан на същата стаж за периода от 01.01.1970г. до 31.12.1991г., положен в ТКЗС „Златен лист“ като тютюнопроизводител. Трудовата книжка на св.Ф.А.Х. не е издадена по време на полагане на стажа, но е издадена непосредствено след края на трудовия стаж, като за периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. е налице признание от страна на ответника, че св.Х. работи в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., което признание с отговора на исковата молба е подкрепено и със справка за осигурителен стаж, изготвена от ответника, в която е посочено, че в периода 01.01.1971г. до 31.12.1991г. Ф.А.Х. има стаж като тютюнопроизводител в ТКЗС с.Ф. по

трудова книжка 684/92 г. .Така съвпадащи са твърденията на ищеца и на ответника, при което и за този период показанията на св.Ф.А.Х. са допустими, а същите са, че през този период свидетелката и ищецът работят заедно в една бригада, като работели всеки ден тютюн от сутрин до вечер, копаели нивите на ТКЗС-то, беряли и нивели тютюн, а парите се плащали като се продавал тютюна.Свидетелката сочи, че тя и ищецът работели едно и също, тя се пенсионирала като тютюнопроизводител и бащата на ищеца се казвал Х..

Същевременно ответникът представя издадено от ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., обл.Х., на родената на *****. Ф.И. Х. Удостоверение обр. УП 30 с N 33/14.02.1992г., в което е посочено, че същата като тютюноработничка има трудов стаж, начислен по реда на & 96, 97 или 99 от Правилника за прилагане на Закона за пенсиите в периодите от 01.01.1970г. до 23.12.1974г., общо 4 г., 11 м., 22 д, и от 01.08.1986г. до 31.08.1989г., общо 3г., 1м., 0 дни. В УП обр.30 от 14.02.1992г. е посочено, че то е издадено на основание изплащателни документи, намиращи се в с.Ф. и същото се издава, за да послужи при пенсиониране.

С оглед на така събраните и неоспорени писмени и гласни доказателства, както и предвид, че ищецът е родена на *****. и е навършила 16 години на 22.03.1970г., следва да се признае спрямо ответника, че същата има положен трудов стаж като тютюноработничка в периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г., по следните съображения: Издадените на 14.02.1992г. и на 25.03.1992г. от ТКЗС „Златен лист“ с.Ф. на ищеца съответно УП обр.30 и трудова книжка едновременно удостоверяват положен от ищеца стаж в периода от 01.01.1970г. до 23.12.1974г. като тютюноработничка, като в случая съгласно чл.5, ал.2 от ЗУТОССР, вр. чл.6, ал.2 от ЗУТОССР, тези документи нямат доказателствена сила да удостоверят пълно вписаните в тях обстоятелства, а установяват само тяхната вероятност. Тези доказателства, обсъдени с показанията на св. Ф.А.Х., които са допустими не съгласно трудовата й книжка, макар издадена след удостоверяване на непрекъснат стаж в периода от 01.01.1970г. до 31.12.1991г., а съгласно изричното признание на ответника и представената му съответна справка за трудов стаж на свидетелката, установяват пълно, че в периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. ищецът е работила като тютюноработничка в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф. при нормална продължителност на работното време и сделна система на заплащане/според изработеното/.

Удостоверяванията в трудовата книжка на свидетелката, за процесния период, са вписвания не по време на полагане на трудовия стаж както изисква чл.6, ал.1 от ЗУТОССР, но с оглед посоченото от ответника, че в архивното стопанство са налични ведомости, в които свидетелката фигурира с признат в ТКЗС с.Ф. трудов стаж в периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. включ., то следва извод, че са налице писмени доказателства за свидетелката за полаган от нея трудов стаж при същия работодател,

така както претендира ищецът, но само за периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г., за който свидетелските показания са допустими и успешно установяват положен от ищеца в този период и в същото предприятие трудов стаж на длъжност тютюноработничка/тютюнопроизводител/, при пълно работно време.

Налице е краен извод, че са налице допустими от ЗУТОССР писмени и гласни доказателства, установяващи, че ищецът има положен трудов стаж в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф. в периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. включ., за който искът се уважи и се отхвърли в останалата му част, за периода от 01.01.1970г. до 31.12.1970г.

Съгласно чл.6, ал.1 от ЗУТОССР по исковете за установяване на трудов и осигурителен стаж не се допускат свидетелски показания, ако не са представени писмени доказателства, които установяват вероятността на трудовия/осигурителния стаж и които са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажът, и по време на полагане на стажа.

В случая е налице т.нар. писмено начало, тъй като в трудовата книжка на ищеца и УП обр.30 е вписан процесния стаж и длъжността на ищеца по време на същия, като УП обр.30 е издадено въз основа на изплащателни документи, с оглед на което са допустими и свидетелските показания в частта им за времето, за което сам ответникът официално удостоверява наличие на писмени доказателства за положен от свидетелката трудов стаж при същия работодател и която свидетелка установява, че с ищеца работят в едно и също кооперативно предприятие.

Съгласно чл.6, ал.2 от ЗУТОССР в зависимост от характера на упражняваната трудова дейност писмени доказателства, които установяват вероятността на трудовия/осигурителния стаж, могат да бъдат посочените в т.1 до т.9, и такива съгласно т.5 са трудовите книжки, а съгласно т.9 – и други подобни документи. Трудовата книжка на ищеца по арг. от чл.347 от КТ и издаденият на ищеца обр.УП 30 са писмени доказателства, установяващи вероятността на трудовия стаж на ищеца, и обуславящи установяването му със свидетелски показания, с оглед съдържанието на които се установява, че ищецът работи в предприятието за посочения по-горе период.

Официално е удостоверено по делото различието в имената на ищеца и идентичността на лицето с тези имена, като при различие в имената е от значение индивидуализирането на физическото лице по ЕГН, а и доказаното фамилно име на бащата на ищеца, която и ищецът е носела – Х..

При действието на чл.4, ал.1/доп. ДВ, бр.21 от 1989г./, от Указ N 527 от 23.12.1961г. за установяване на трудов стаж по съдебен ред, отм., писмените доказателства, които установяват вероятността на трудовия стаж е следвало да изхождат от учреждението, предприятието, ТКЗС или организацията, където е работила ищецът, или от друго държавно учреждение, предприятие, ТКЗС или организация. Съгласно ал.2 на чл.4 от Указа документите е следвало да бъдат

съставени въз основа на книжа, ведомости и пр., водени в същото учреждение, предприятие, ТКЗС или организация *по време на полагане на трудовия стаж*. Практиката на Върховния съд по приложението на тези разпоредби се съдържа в т. 9 на ППВС N 8 от 26.06.1963г. и т.1 на ТР N 59 от 01.06.1962г. по гр.д. N 54/62 г. В сега действащата разпоредба на чл.6, ал.1 от ЗУТОССР писмените доказателства, които установяват вероятността на трудовия/осигурителния стаж трябва да са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажът, и по време на полагане на стажа. Следователно възможността документите да изхождат от друго предприятие или учреждение е отпаднала и не е отпаднало изискването те да са издадени по време на полагане на стажа. Законодателят е предвидил допустимост на свидетелски показания по делата за установяване на трудов/осигурителен стаж при две кумулативно дадени предпоставки: първо, документите да са издадени от работодателя/осигурителя, при който е придобит стажът, второ, да са издадени по време на полагане на стажа. В този смисъл е и Решение N 401/22.02.2016г. по гр. д. N 228/2015 г., IV ГО на ВКС.

Предявеният иск е по чл.1, ал.1, т.3, вр. чл.2, ал.3 от ЗУТОССР за установяване на период, който да се зачита на ищеца за трудов стаж и трудов стаж при пенсиониране, положен до 31.12.1999г. Стаж по този начин може да се установява за лицата, които са задължително осигурени за пенсия за инвалидност поради общо заболяване, пенсия за старост или наследствена пенсия по Дял III от КТ от 1951г. , отм., Указ N 265/1953 за взаимно осигуряване на членовете на ТПК /отм./; или са били членове на ТКЗС. Установяването на трудовия стаж става съгласно действащите към съответния момент норми /до 1999г/ предвид разпоредбата на §9 ПЗР от КСО, съгласно която същият се признава за осигурителен стаж по КСО. Следователно, за приложимите норми е от значение дали ищцата е работила в ТКЗС като член кооператор или член от домакинството на такъв или като нает по трудово правоотношение работник.

Според дефиницията на чл.17 от Закона за пенсиониране на земеделските стопани-кооператори от 1961г./отм./, земеделски стопанин-кооператор по смисъла на този закон е всяко лице, което членува в ТКЗС или е член на домакинството на такъв член-кооператор, т.е. от значение е статутът на лицето /дали е член на ТКЗС/, а не каква дейност е извършвало там. Извън така посочените субекти, останалите могат да бъдат наемани лица по трудово правоотношение. Съгласно чл. 2 ЗПЗСК /отм./, на задължително осигуряване и пенсиониране по този закон подлежат земеделските стопани-кооператори и членовете на техните домакинства - мъже и жени, навършили 16-годишна възраст, а лицата под 16-годишна възраст, но навършили 14 години, *допуснати на работа* в ТКЗС, подлежат на задължително осигуряване и пенсиониране само за трудова злополука. Следователно, щом за трудов стаж при пенсиониране се признава отработеното време, за което лицата са били задължително осигурявани за

пенсия за старост, а такива са навършилите 16-годишна възраст /а съгл.чл. 40, ал.1 ПП ЗПЗСК,отм., трудовият стаж при пенсиониране за старост се изчислява в години и месеци/, то трудов стаж при пенсиониране може да бъде зачетен едва след навършване на 16 годишна възраст и без основание ищецът претендира признаване на такъв за периода от 01.01.1970г. до 22.03.1970г.

Следва да се има предвид, че съгласно чл.145, ал.1 от КТ от 1951 г., отм., ДВ, бр. 110 от 1999 г., Държавното обществено осигуряване се разпростира задължително върху всички работници и служители, заети в държавни, обществени, кооперативни, смесени или частни предприятия, учреждения или организации, или при частни лица, независимо от характера и продължителността на тяхната работа и начина на заплащането ѝ, а съгласно чл.146 б "б" от КТ/отм./, общественото осигуряване обезпечава получаването на "пенсия за инвалидност, пенсия поради старост, както и наследствени пенсии на членовете на семейството в случай на смърт на лицето, което ги е издържало". Посочените разпоредби са действали до 31.12.1999 г., при което следва да се приеме, че ищецът е била задължително осигурена за рисковете за пенсия за инвалидност поради общо заболяване, пенсия за старост или наследствена пенсия по Дял III от КТ от 1951г./отм./, след навършване на 16 години и за доказани пълно по делото период на от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. включ., който следва да бъде зачетен за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби по смисъла на чл.1, ал.1, т.3 от ЗУТОССР.

Мотивиран от горното, Районният съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА за установено по отношение на Териториално поделение на Национален осигурителен институт - гр.К., гр.К., ул.Б. N 2, че Ф. И.. А. с ЕГН *****, гр.К., ул.И.Б. N 7, общ.К., обл.К., е положила трудов стаж в периода от 01.01.1971г. до 23.12.1974г. включ. в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., на длъжност „тютюноработничка“, при пълно работно време, което време да бъде зачетено за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31.12.1999г., като ОТХВЪРЛЯ иска в останалата му част, за признаване за установено, че Ф. И.. А. с ЕГН ***** е положила трудов стаж в периода от 01.01.1970г. до 31.12.1970г. в ТКЗС „Златен лист“ с.Ф., което време да бъде зачетено за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31.12.1999г.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Кърджалийския окръжен съд в 2-седмичен срок от връчването му.

Съдия при Районен съд – Кърджали: _____